

הקרב על השאילתות * אבן לא הופיע מול דיון * התנחלות באישור הממשלה כולה * תמונות-עירום של בנות 17 * עוול לנרדפי הנאצים * השפכים באים לראשון-לציון

קדיש לנרדפינו

ושבראש הכנסת, קדיש לזו, הוא אדם ישר מאוד ואהוד מאוד. אולם הוא גם אוטוקרטי ונוקשה מאוד. תקנון הכנסת מעניק ליו"ר סמכויות גרובות, וקדיש לזו מפרש אותן לפי מיטב הבנתו. אחרי שהחליט מהו הפירוש הנכון, לדעתו — כימעט ואי אפשר להתחוכק עימו על-כך. הוא דבק בפירושו ללא פשרה. תכונה זו גרמה בשבוע שעבר למתיחות בלתי-פוסקת, שבמרכזה עמדו, לא במיקרה,

השאילתות של סיעתנו, אלופת השאילתות.

אבן נרגזי אבן

למחרת נאומי של משה דיון בסיעת מע"י, שהסעיר את צמרת-המדינה מפני שתקע סכין בגבו של אבא אבן ומשרד-החוק, הגשנו שלוש שאילתות. שתיים היו מכוונות לראש-הממשלה והתייחסו לתיכנית-אלון (ש' דיון פסל אותה) ולגבולות-הביטחון" (שאש-

של משרד-החוק. אולם למחרת היום לא השיב אבן. כי לא נותר לו על מה להשיב. קדיש לזו עיכב את השאילתה. מאותו רגע התחילה סערה, שבה גבר הביבלול על הבירור, ובה התעופפו האש-מות והאשמות-נגד. יעקוב ביצור, כתב מעריב הוותיק, הביע השערה כי לזו רצה לעזור ללוי אשכול. הרדיו הודיע כי לזו פסל את השאילתות שלנו. לזו עצמו הר-דיע כי לא פסל, א לא רק עיכב. אני עצמי מחיתי על פ סילת השאילתות מ על דוכן הכנסת. מה קרה לזו מפ רש את תקנון ה כנסת כך שאי אפשר לשאל את ראשיה ממשלה על מדיניות הממשלה — פירוש שאנחנו חולקים עליו. הוא גם מסרב לה תיר לשר אחד להגיב על דברי שר אחר.

ביצור

הסוף: לזו פסל את השאילתה בקשר לתוכנית-אלון, אישר את השאילתה על גבולות-הביטחון אחרי תיקוני-נוסח, ואישר את השאילתה לאבן אחרי מחיקות מרחיקות-לכת.

חוק מזה הגיש לזו תלונה לוועדת הכנסת, בה טען כי פגעו בו, והחוקרה הנמינה אותי לבירור. הוא גם קיים בלש-כתו מסכיבת-עיתונאים בעת ישיבת המליאה (דבר שהרגיו מאוד את ח"כ שמואל תמיר, שהיה צריך לנאום באותו רגע, ושמצא את עצמו בלי עיתונאים שיקשיבו לדבריו. על כך נאם תמיר נאום שלם).

התוצאה: אבן לא יכול היה לדבר. הצעתנו החופה לסדר-היום, שנודעה לזמן ארוך, לא נכנסת באותו יום שבו הופיע דיון, כדי להביא לעימות ביניהם — לא הוכרה על-ידי הנשיאות. בסוף הופיע דיון לבדו, בנוכחות לוי אשכול ויצאל אלון, ובהזמנת אמרנו לו מה דעתנו על הצהרתו (ראה סיגרת).

דיון, חוסיין וארופים

תוצאה אחרת של חומרת היור-לגבי השאילתות ופירוש התקנון היא שהשאילתות כאבדות הרבה מעוקצן. את עיקר העוקץ אנחנו משתדלים עתה להכניס ל"שאלה הנוספת" — השאלה המאוחרת האחת בעליפה שמותר לח"כ לשאול את השר, אחרי תשובת השר לשאילתה עצמה. כך ניהלנו השבוע כמה דרישיונים עם משה דיון. דוקא. למשל:

אורי אבנרי: כבוד השר, איזה הנחיות ניתנו למימשל הצבאי למתן היתרים לאנשי הרוצים להתחיל בשטחים המוחזקים? **משה דיון:** ההנחיות למימשל הצבאי הן שאם תבוא פניה כזאת, עליהם להימנע ממתן אישור, אלא אם כן תהיה החלטת ממשלה על-כך. עליהם להפנות את הבקשה אל הממשלה.

אני רוצה, במסיגרת זו של תשובה לשאילתה, לומר, שאין כל ספק שהתיישבות בחברון, בשכס או ביריחו היא אקט מדיני, והממשלה היא זו שצריכה לאשר או לא לאשר זאת.

אורי אבנרי: האם נכון מה שפורסם בעיתונות, כי שר-הביטחון הציע תוכנית שלום עם חוסיין, המתבססת על שלושה עיקרים: החזרת הגדה לשלטון אזרחי ירדני; פירוז כל שטח הגדה המערבית; הצבת שיטת מוצבי-הגדה של צה"ל בגדה, תוך הבטחת פרודורים מוגנים בין המוצביים בישראל?

משה דיון: לא הצעתי. תוכנית שלום עם חוסיין, ולא קיימתי — לא אני ולא

"אתה, משה דיון..."

הרושם שדווקא משה דיון מוכן לתקן את החטא הקדמון של מדיניות ישראל — אייחורה בזכויות העם הערבי הפלסטיני.

בהצהרותיו בעבר — ולא חשוב אם נקרא להן "הצהרות" או "הבעת דיעות" — שאינן עולות בקנה-אחד עם נאומו או "הבעת דעתו" בסיעת העבודה, באה לאיפסם לכלל ביטויי ההכרה שיש להכיר בקיומה של אומה פלסטינית זו, שיש צורך בהידברות עם אומה זו, ואפילו הסתמנו סימנים של הסדר שלום עם אומה זו, שהיא, גם לדעתי, האומה הערבית הראשונה שעימה אפשר ושעימה צריך להגיע לידי הסכם-שלום רשמי ומכרי.

והנה דוקא השר דיון אומר בהצהרה זו — בעיני זה עוד יותר חמור מדבריו על החלטת מועצת-הביטחון — שאם כי יש אולי מקום לאיזה שהוא סידור יומיומי עם ערביי פלסטין, אין מקום לשום הסדר רישמי, לשום משא-ומתן רישמי.

דבר זה הוא חמור מאין כמוהו, כי זה עולה, לצערי, בקנה-אחד דווקא עם מה שאומר מי שנחשב ליריבו של שר-הביטחון בממשלה, שר-החוק אבא אבן, שגם הוא אמר לפני שבוע שעם ערביי פלסטין אסור להגיע להידברות, כי הם, כביכול, קיצוניים יותר מערבים אחרים.

אילו ראשי-הממשלה, בפנישתו המפורסמת עם מני היגיי פלסטין, לא היה מסתפק בהירורים בקול רם, כי אם היה מציע להם הצעות ממשיות — הצעות שלא הציג, כפי שהודה בתשובה לשאילתה שלו — ייתכן ואפשר היה לעמוד על נכונות השלום של ערביי פלסטין.

המלחמה על השלטון והפופולריות

כבוד היושב-ראש, הדבר הזה הוא חמור. אי אפשר לפתור אותו בהסבר תמים שפה היה עניין פנימי של איוו שהיא סיעה, והירי הורים בקול רם של פלוגני. הדבר זכה לפירסום עולמי — ובצדק זכה לפירסום עולמי.

נוצר הרושם — ואי אפשר היה שלא לקבל את הרושם — שאחד השרים המרכזיים של ממשלת ישראל, מי שרואה עצמו כיוורש לראשי-הממשלה, האיש האחראי בשטחים המוחזקים — דוגל עתה במדיניות של סיפוח השטחים המוחזקים.

נוכח ההתרוצצות הכללית של השרים בממשלה הזאת, שכל אחד מהם משמיע לעיתים מוזמנות הצהרות הנוגדות את ההצהרות של שאר השרים, ולעיתים גם סותרות את ההצהרות הקודמות שלו;

נוכח החשד המתקבל בציבור שהדבר הוא חלק ממלחמה על השליטון בין השרים בממשלת-הליכוד-הלאומי, מלחמה על השליטון ועל הפופולריות;

נוכח הנזק הרב שנגרם למערכת-ההסברה של ישראל בעולם; הרניני מציע לכנסת לא להוריד את הנושא מסדר-היום, כי אם להעבירו לדעתה, כדי שבוועדה יופיע לא רק השר דיון, אלא גם ראשי-הממשלה ואולי גם שרים אחרים שיש להם דיעות אחרות ויבורר אחת ולתמיד כלפי העם, כלפי עצמנו וכלפי העולם הערבי, מה עמדת ממשלת-ישראל בכלל לגבי עתיד השטחים המוחזקים, ולגבי הפירוש המוסמך של החלטת מועצת-הביטחון.

בעד הצעתנו זו הצביעו רק אנשי רק"ח, ויקטור שסי טוב מממ"ם ואני. בעד הצעת דיון הצביעו כל סיעות הבית, ובכללן מאיר יערי ושאר אנשי מפ"ם. משה ארם ממע"י, הידוע כשוחרי-שלום, נמנע באופן המגנתי מהצבעה. כן נמנעה סיעת המרכז החופשי, כדי להשמיע את אחד מנאומי-הסיפוח שלה, שדיון הסתייג ממנו.

במשך כל חשבון חיפשונו דרך לומר את דברינו על נאומו של משה דיון בסיעת מע"י, שבו אימץ לעצמו את הפירוש הסובייטי להחלטת מועצת-הביטחון והביע דיעות קיצוניות נגד מאמצי-השלום.

הגשנו הצעה דחופה לסדר-היום, אך הנשיאות שללה את הדחיפות. הגשנו שאילתות — אך יושב-ראש הכ-נסת פסל את כל הדברים שנגעו להצהרת דיון. לבסוף באה ההזדמנות: אחרי שרק"ח הגישה הצעה רגילה לסדר-היום בעניין זה, ואחרי שמשה דיון תבע להסירה מסדר-היום, ניתנה לנו רשות-הדיבור כדי להציע את העברת ההצעה לוועדה.

בדבריו אמר דיון, כי בישיבת סיעת מע"י לא מסר שום "הצהרה", אלא רק הביע שם דיעות פרטיות על כך הגבנו כלהלן:

עם כל הכבוד לשר-הביטחון, אין לקבל את ההסבר התמים שהוא הביע דיעות כאיש פרטי, בפורום סגור של מפלגתו, ושזה עניינו הפרטי שלו.

שר-הביטחון, מר משה דיון, אינו איש פרטי, ולדיי עותיו אין מתייחסים כאל ריעות של אדם פרטי.

לא זה בלבד ששר-הביטחון הוא שר מרכזי מאוד בממשלה; לא זה בלבד ששר-הביטחון הוא במצוי את של היום גם השר האחראי על ה-שטחים המוחזקים, המכוון את פעולותיהם הם של הגורמים הממשלתיים הפועלים בשטחים המוחזקים — אלא שהשר דיון כשלעצמו יש לו מעמד מיוחד בעולם, מעמד המקנה לדבריו תהודה שהיא הר-בה מעבר לדיון פנימי בסיעת גדולה או קטנה בבית.

השר דיון מוזהה בעולם עם מדינת ישראל. ייתכן שהוא צריך להיות ברור מ-מפורסם ביותר בעולם.

הדברים שנגמרו על-ידו באותה ישיבת-הסיעה — שהולפתם היתה מובטחת מראש, וזה היה צריך להיות ברור מ-ראש לשר דיון — דברים אלה הפכו, ומוכרחים היו להפוך לאקט פוליטי ממדרגה ראשונה.

ואכן, הם כבר הפכו לאקט כזה. הבוקר התפרסם בעיתונות כי נציג מצריים בא"ם, מוחמד אל-קוני, שלח איגרת למוזכר הא"ם...

מרבני סורקים (מע"י): הוא ישלח עוד איגרת. **אורי אבנרי:** הלוואי ויכולתי להיות שותף לזילזול של חברי-הכנסת סורקים באיגרות. עובדה היא שאנו עומדים היום במערכה מדינית קשה מאוד בעולם; עובדה היא שחלק מדעת-הקהל בעולם, של ידידנו דווקא, פונה נגדנו. כל איגרת כזאת — יש לה מישקל במערכה המדינית, במערכת-התעמולה.

כאשר יכול נציג מצרי בא"ם להסתמך על דברי שר-הביטחון הישראלי ולומר באיגרתו למוזכר הא"ם: "הצהרתו של רב-אלוף משה דיון מוכיחה איזה חכונות יש לשליטונות ישראל לגבי השטחים הערביים שנכבשו על ידם, בניגוד להחלטות הא"ם" — יש לדברים אלה משקל רב וחומרה יתירה.

"יותר בצער מאשר ברוגז..."

אני מרבה היום יותר בצער מאשר ברוגז. בצדק או שלא בצדק, תלו בכך, משה דיון, הרבה תיקונות גם בארץ, גם בשטחים המוחזקים וגם בעולם. נוצר